

ство, като единъ отъ първитѣ физически фактори на сливенското „хайдутство“, днесъ освѣнъ че е изчезнало, но е забравено безслѣдно. Розовитѣ градини въ Сливенъ, за които пише генералъ Божуръ слѣдъ първата френска революция, развеселявани отъ пѣснитѣ и игритѣ на сливенскитѣ моми, днесъ сж замѣнени съ гйолища, драки и филоксерни мараши.

Счетохме за нужно да изложимъ тия загуби и промѣни на Сливенъ не съ цѣль да се просълзимъ за „зеленото парцалче“, а за да се види въ общи чѣрти вѣн-кашното състояние на Сливена прѣзъ послѣднитѣ два вѣка.

И до годината 1830 г. мнозинството на сливенското население е било българско. Колкото градътъ да е ималъ турски изгледъ поради многото тукъ джамии и чешми и поради смѣсената носия, турцитѣ по брой сж идѣли слѣдъ българитѣ. Вънъ отъ свититѣ цигани и арменци съотвѣтно край Бармука и между Ески Джамии и Машатлъка, прѣзъ началото на XIX-я вѣкъ въ Сливенъ се загнѣздватъ татари и двама трима евреи. Гърци въ Сливенъ е нѣмало, а едничкиятъ грѣкъ, който е дошелъ да изпроводи грѣкоманщината въ града, е билъ прочутиятъ Цукала (между 1835 и 1840 г.). Размѣритѣ на сливенскитѣ квартали, съ съвсѣмъ малки промѣни отъ освобождението насамъ, сж били сжщитѣ, както и прѣди 1830 г. Масовото прѣселване на татари въ Сливенъ (мухамедани) ни отнася въ 1811 г., въ надвечерието на „голѣмото чумово“. Тѣ се смѣчатъ отъ южна Русия прѣзъ руско-турската война. Тѣ не сж отъ кримско, а отъ Бесарабия, която вече слѣдъ букурешкия миръ прѣмина въ руски рѣцѣ. Както е извѣстно, изпраздненитѣ отъ тѣхъ бесарабски полета систематически се заселваха особно отъ 1830 г. съ български бѣженци, които благодарение на трудолюбието си обърнаха тия полета на „градини“, както се изразяватъ самитѣ руси.

Прѣселенитѣ въ Сливенъ татари едва сполучили да съградятъ нѣколко кжщи край рѣката отъ сѣверната страна на днешната улица, водяща за градската градина, били сж заварени отъ вѣрлуващата чума, която, както казватъ, изморила $\frac{1}{4}$ отъ сливенското население. Всички почти тѣй прѣселени татари измиратъ прѣзъ 1812 г., а заправеното отъ тѣхъ мѣсто се нарѣкло Татаръ-Мезаръж (татарски гро-